

Vuoden 2026 talousarvio sekä vuosien 2027 ja 2028 taloussuunnitelma

Kaupunginhallitus 23.06.2025 § 207

Valmistelija Talousjohtaja Päivi Määttä

Vuoden 2026 talousarvion sekä vuosien 2027 ja 2028 laadinta käynnistyy kaupunginhallituksen antamilla ohjeilla sekä talousarvion raamilla.

Vuoden 2026 talousarvion käyttötalouden raami on muodostettu niin, että tulojen pohjaksi on otettu vuoden 2024 toteutuneet tulot ja menojen pohjaksi vuoden 2025 talousarvio. Myyntituloihin on lisätty Raahen työllisyysalueen 3,7 milj. euron kuntalaskutukset, koska ne eivät sisällä vielä vuoden 2024 tuloihin. Tuloja on myös oikaistu muutamilla vuonna 2024 saaduilla ns. kertaerillä (mm. työllisyysalueen perustamisavustus - 248 t€, maa-aluiden myyntivoittoja -200 t€). Vuoden 2027 ja 2028 tuloihin on tehty 1,0 prosentin indeksikorotus.

Käyttötalouden menojen raamiksi on otettu vuoden 2025 talousarvio.

Raamissa on huomioitu sekä tulojen että menojen vähennyksenä sote- ja pelastustoimen kiinteistöjen yhtiöittäminen vuoden 2026 alusta lukien sekä vuoden 2025 lopussa valmistuvan monitoimihallin toiminnan käynnistyminen (mm. +2 htv.) sekä kehittämisen toimialalle 1 htv:n lisäys.

Menojen osalta indeksikorotukset on jäädytetty vuodelta 2026. Vuodelle 2027 on tehty 2,0 prosentin korotus vain henkilöstömenoihin. Vuoden 2028 henkilöstömenoihin on tehty 2,0 prosentin korotus ja muihin menoluokkiin, paitsi ei avustuksiin, 1,0 prosentin korotus.

Verotulot ja valtionosuudet on arvioitu tällä hetkellä käytettävissä olevien ennakkotietojen mukaisina, mutta niitä joudutaan tarkentamaan talousarvion valmistelun edetessä.

Edellä kuvatulla tavalla vuoden 2026 toimintakatteeksi muodostuu -79,0 milj. euroa, vuosikatteeksi 3,2 milj. euroa ja tilinkauden alijäämäksi 3,7 milj. euroa. Koko suunnitelmakauden alijäämiä muodostuu 11,0 milj. euroa.

Kaupungin tavoitteena on talouden saaminen tasapainoon ja lainamäärän lasku keskimäärin 6,0 milj. euroa vuodessa. Edellä kuvatulla suunnitelmalla lainamäärä pienenee vain 5,8 milj. euroa koko kolmen vuoden aikana eli keskimäärin 1,9 milj.euroa/vuosi. Tavoitetta ei saavuteta.

Näin ollen tarvitaan uusia talouden tasapainottamistoimenpiteitä nykyisten, 4,7 milj. euron lisäksi. Uusina toimenpiteinä esitetään;

- 1) Koulu- ja päiväkotiverkkoratkaisut; vaikutus 2,27 milj. euroa kolmen vuoden aikana ja vuodesta 2029 lähtien 1,1 milj. euroa/vuosi.
- 2) Kiinteistöverokorotukset, 0,2 %-yksiköllä; vaikutus 5,70 milj. euroa kolmen vuoden aikana, 1,9 milj. euroa/vuosi.
- 3) Tuloveroprosentin korotus 0,2 %-yksiköllä; vaikutus 3,18 milj. euroa kolmen vuoden aikana, 1,1 milj. euroa/vuosi.

Esitettyjen toimenpiteiden vaikutus on yhteensä 11,1 milj. euroa kolmen vuoden aikana. Näiden toimenpiteiden toteutuessa kolmen vuoden taloussuunnitelma on tasapainossa eikä alijäämiä muodostu. Lainamäärä pienenee 17,1 milj. eurolla eli keskimäärin 5,7 milj. eurolla vuodessa, joten tavoitteet saavutetaan.

Investointimenojen raamiksi koko suunnitelmakaudelle asetetaan vuosipoistojen taso eli 7,0 milj. euroa vuodessa.

Liitteet

Vuoden 2026 talousarvion sekä vuosien 2027 ja 2028 taloussuunnitelmien laadintaohjeet
Tuloslaskelma
Rahoituslaskelmat

Talousjohtaja ja va. opetus- ja kasvatusjohtaja esittelevät asiaa kokouksessa.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys

Annetaan toimielimille ja valmisteleville viranhaltijoille oheisen liitteen mukainen vuoden 2026 talousarvion sekä vuosien 2027 ja 2028 taloussuunnitelmien laadintaohje sekä ohjeen mukainen raamibudjetti.

Esitettyjen, uusien talouden tasapainottamistoimenpiteiden osalta päätökset tehdään erikseen.

Päätös

Hyväksyi esityksen.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginjohtaja Leena Mikkola-Riekkinen, ja talousjohtaja Päivi Määttä esittelivät asiaa kokouksessa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että va. opetus- ja kasvatusjohtaja Anne-Maria Tokola saapui kokoukseen asian esittelyn aikana klo 18.02.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Tarja Ollanketo poistui kokouksesta esteellisenä sote-kiinteistöjen käsittelyn ajaksi. (Yhteisöjääviys,

aluehallituksen jäsenyys)

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokous keskeytettiin jaloittelutauon ajaksi klo 19.38 - 19.50.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Anne-Maria Tokola, Pasi Pitkänen, ja Jari Näränen poistuivat kokouksesta tauon alkaessa klo 19.38.

Kaupunginhallitus 17.11.2025 § 340

Valmistelija	Talousjohtaja Päivi Määttä
	Konserniyhteisöjen tavoitteet on valmisteltu viranhaltijatyönä ja ne on käyty läpi yhteisöjen edustajien kanssa. Investointiohjelman kaupunginjohtajan esitykseen (Talousarvio 2026) on tehty yksi muutos, mikä poikkeaa lautakuntien esityksistä. Hankkeen 107835 Monit.talon ja liik.salin vs:n määrärahan tarvetta on pienennetty 250 000 eurolla, koska hankkeen kilpailutuksen tuloksena hankintahinta on mainittua summaa pienempi.
Liitteet	Konserniyhteisöjen tavoitteet Investointiohjelma
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena
Päätösesitys	Hyväksytään konserniyhteisöjen tavoitteet ja investointiohjelma oheisten liitteiden mukaisina ja liitetään ne myöhemmin käsiteltävään talousarvioon.
Päätös	Keskustelun kuluessa Meeri Pääkkö teki seuraavanlaisen kaupunginjohtaja päätösesityksestä poikkeavan esityksen: "Esitän, että tiehöylä siirretään investointiohjelmassa siihen saakka, että on käyty markkinavuoropuhelu yrittäjien kanssa ja selvitetty onko tiehöylän hankkiminen omaksi kokonaistaloudellisesti kannattavampi vaihtoehto." Jani Eteläaho kannatti Meeri Pääkön esitystä. Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kaupunginjohtajan esityksestä poikkeava kannatettu muutosesitys, joten kaupunginhallituksen tulee äänestää asiassa. Äänestysmenettelyksi puheenjohtaja esitti sähköistä äänestystä siten, että ne, jotka kannattavat kaupunginjohtajan esitystä, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Meeri Pääkön esitystä, äänestävät EI. Äänestysmenettely hyväksyttiin. Annetussa äänestyksessä kaupunginjohtajan esitys sai 8 JAA-ääntä

(Lumijärvi Liisa, Honka Aleks, Asukas Kaija, Laurila Katja, Hautamäki Jaana, Pekkala Sari, Karppinen Aimo, Salmela Marko) ja Meeri Pääkön esitys sai 3 Ei-ääntä (Pääkkö Meeri, Nurro Sari, Eteläaho Jani).

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallitus on äänin 8 - 3, hyväksynyt kaupunginjohtajan esityksen investointiohjelman osalta.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Pirkko Valtanen poistui kokouksesta esteellisenä Raahen Satama Oy:n tavoitteiden käsittelyn ajaksi.
(Yhteisöjääviys, Raahen Satama Oy:n hallituksen pj).

Merkittiin pöytäkirjaan, että Kaija Asukas poistui kokouksesta esteellisenä Kiinteistö Oy Kummatin tavoitteiden käsittelyn ajaksi.
(Yhteisöjääviys, Kiinteistö Oy Kummatin hallituksen jäsenyys).

Merkittiin pöytäkirjaan, että Aleks Honka poistui kokouksesta esteellisenä Raahen Seudun Asuntosäätiön tavoitteiden käsittelyn ajaksi.
(Yhteisöjääviys, Raahen Seudun Asuntosäätiön hallituksen varajäsenyys).

Kaupunginhallitus hyväksyi konserniyhteisöjen tavoitteet ja investointiohjelman oheisten liitteiden mukaisina ja liittää ne myöhemmin käsiteltävään talousarvioon.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tekninen johtaja Jarkko Vimpari saapui kokoukseen asian käsittelyn alkaessa klo 18.21, esitteli investointiohjelmua kokouksessa, ja poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen klo 18.40.

Merkittiin pöytäkirjaan, että talousjohtaja Päivi Määttä esitteli asiaa kokouksessa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokous keskeytettiin jaloittelutauon ajaksi klo 18.40 - 18.55.

Kaupunginhallitus 01.12.2025 § 351

519/02.02.00/2025

Valmistelija

Talousjohtaja Päivi Määttä

Toimielimet ovat antaneet omat talousarvioesityksensä, jonka toimintakate yhteensä on -79,0 milj. euroa, joten se on kaupunginhallituksen antaman raamin mukainen. Alla olevassa taulukossa on esitetty toimintakate toimielimittäin.

Toimielin:	Toteuma 2024	TA 2025	Raami TA 2026	Ltk:n esitys 2026	Poikkeama esitys/raami
Keskusvaalilautakunta	-93 831	-138 123	-22 800	-18 458	4 342
Tarkastustoimi	-54 395	-84 520	-84 520	-88 553	-4 033
Kaupunginvaltuusto	-212 171	-261 311	-261 311	-261 311	0
Kaupunginhallitus	-6 367 852	-6 747 639	-6 734 882	-6 734 882	0
Kehittämislautakunta	-5 201 023	-3 365 722	-3 485 589	-3 485 589	0
Työllisyyslautakunta		-6 249 477	-5 928 093	-5 895 318	32 775
Tulevaisuuslautakunta	-51 540 973	-56 351 213	-55 038 741	-55 039 100	-359
Rakennetun ympäristön ltk	-4 553 716	-6 845 731	-7 443 133	-7 443 547	-414
Toimintakate yhteensä:	-68 023 960	-80 043 736	-78 999 069	-78 966 758	32 311

Talousarvioraamin yhteydessä viranhaltijat ovat esittäneet uusia talouden tasapainottamistoimenpiteitä, jotta vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelma saadaan tasapainoon eikä uusia alijäämiä synny. Uusina toimenpiteinä esitettiin:

- 1) Koulu- ja päiväkotiverkkoratkaisut; vaikutus 2,27 milj. euroa kolmen vuoden aikana ja vuodesta 2029 lähtien 1,1 milj. euroa/vuosi.
- 2) Kiinteistöverokorotukset, 0,2 %-yksiköllä; vaikutus 5,70 milj. euroa kolmen vuoden aikana, 1,9 milj. euroa/vuosi.
- 3) Tuloveroprosentin korotus 0,2 %-yksiköllä; vaikutus 3,18 milj. euroa kolmen vuoden aikana, 1,1 milj. euroa/vuosi.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 10.11.2025 käsitellyt koulu- ja päiväkotiverkkoratkaisut ja päättänyt, että Salosten päiväkodin Vekkula- ja Satulehdon päiväkodin Nassikat -yksiköt suljetaan syksystä 2026 lukien ja, että Satulehdon päiväkodin Kesälä-yksikkö suljetaan syksystä 2027 lukien. Näiden vaikutukset toimintakatteeseen/tulokseen ovat 100 t€ vuonna 2026, 321 t€ vuonna 2027 ja 426 t€ vuonna 2028.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 10.11.2025 päättänyt vuoden 2026 veroprosenteista. Kiinteistöveroprosenttien korotus parantaa tulosta 1,9 milj. euroa vuodesta 2026 lähtien ja tuloveroprosentin 0,3 prosenttiyksikön korotus parantaa tulosta 1,6 milj. euroa vuodesta 2026 lähtien.

Sekä päiväkotiyksiköiden lakkautusten että veroprosenttien korotusten vaikutukset on lisätty kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen (TA 2026, TS 2027 ja TS 2028). Näiden lisäksi kaupunginjohtajan esitykseen on lisätty ympäristöterveydenhuollon menoja 20 t€:lla ja rakennetun ympäristön lautakunnan muita tuloja 45 t€:lla sekä vähennetty työterveyshuollon menoja 50 t€:lla.

Tehtyjen muutosten jälkeen vuoden 2026 tuloslaskelma osoittaa +/- 0 tilikauden yli-/alijäämää. Suunnitelmakauden 2026-2028 alijäämä on yhteensä viisituhatta euroa. Päivitetyin tasapainottamisohjelman mukaan vuoden 2026 talousarvioon sisältyy tasapainottamistoimenpiteitä, joiden

yhteisvaikutus tulokseen on 8,3 milj. euroa vuonna 2026, 8,5 milj. euroa vuonna 2027 ja 8,6 milj. euroa vuonna 2028. Näiden lisäksi toimitelimet ovat jo omissa talousarvioesityksissään joutuneet tekemään menoleikkauksia ja tulonlisäyksiä päästäkseen kaupunginhallituksen antamaan raamiin.

Vuoden 2026 nettoinvestoinnit ovat 6,8 milj. euroa ja koko suunnitelmakaudella 2026-2028 ne ovat 21,3 milj. euroa eli keskimäärin 7,1 milj. euroa vuodessa. Vuonna 2026 lainakanta supistuu 4,8 milj. eurolla ja 14,1 milj. eurolla koko suunnitelmakaudella.

Liite	Talousarviokirja: talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027-2028
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena
Päätösesitys	Esitetään kaupunginvaltuustolle: Hyväksytään vuoden 2026 talousarvio ja taloussuunnitelma 2027-2028 oheisen talousarviokirjan mukaisena.
Päätös	Keskustelun kuluessa Meeri Pääkkö teki seuraavanlaisen päätösesityksestä poikkeavan esityksen: "Esitän, että talousarviosta poistetaan kunnallisen perhepäivähoidon lakkautus (vuodelle 2026 esitetyt säästöt 135000€) ja säästöjä varhaiskasvatuksen tulosalueella haetaan ottamalla käyttöön Joensuun malli hoitoaikavarauksista." Esitys raukesi kannattamattomana. Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle: Hyväksytään vuoden 2026 talousarvio ja taloussuunnitelma 2027-2028 oheisen talousarviokirjan mukaisena. Merkittiin pöytäkirjaan, että kaupunginjohtaja Leena Mikkola-Riekkinen ja talousjohtaja Päivi Määttä esittelivät asiaa kokouksessa. Merkittiin pöytäkirjaan, että opetus- ja kasvatusjohtaja Pauliina Kanervo, tekninen johtaja Jarkko Vimpari, kehitysjohtaja Pasi Pitkänen ja työllisyysaluejohtaja Ville Luukkanen saapuivat kokoukseen asian käsittelyn alkaessa klo 18.02, ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 19.01. Merkittiin pöytäkirjaan, että kokous keskeytettiin jaloittelutauon ajaksi klo 19.01 - 19.18.